

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 5.

Št. 8.

V Ljubljani, 30. aprila 1891.

Leto VIII.

Obseg: Trtna škropilnica. — Na brošče! — Opomin našim živinorejcem. — Opravila pri čebelnjaku meseca maja. — Kako je spoznati, katerega spola pišče se bo izleglo iz jajca. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tržne cene. — Inserati.

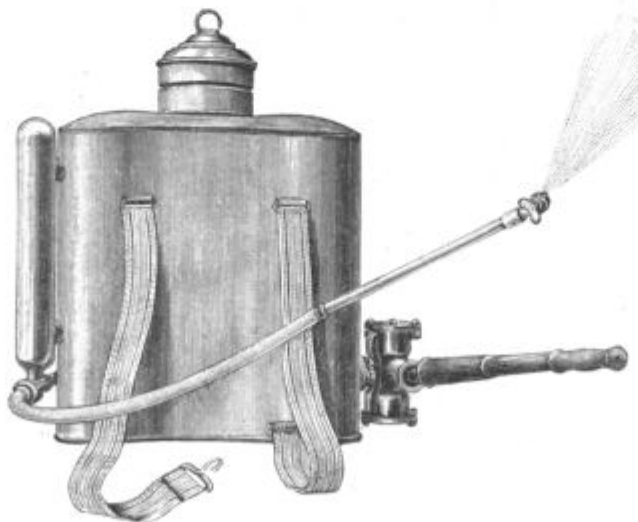
Trtna škropilnica.

Slovenski vinščak je bil lansko leto z ene strani srečen, strupena rosa (peronospora) vsled suhega vremena ni naredila tolike škode kolikor predlansko leto, in pridelal je posebno dobro vino. Ali kaj pomaga, ko je pa bil pridelek tako pičel, da niti stroškov za obdelovanje ni pokril, nikar pa da bi bil zalegel za zimske potrebščine ali celo za nedostatek predlanskega leta. Zakaj pa je bil pridelek tako pičel? Zato ker so bile trte opešale od predlanske strupene rose. Da je ta trditev prava, dokazujejo tisti vinogradi, katere so predlansko leto škropili in so imeli vsled tega lansko leto krepke trte, ki so obilo rodile.

Lansko leto so slovenski vinščaki, boječ se, da jim strupena rosa zopet ne uniči vsega pridelka pa tudi trt, prav zelo škropili z modro galico. Po nekaterih krajih, in sicer tam, koder je tudi lansko leto bila strupena rosa močna, preverjeni so vinščaki do celega, da je popolnoma zanesljivo tako škropljenje, in samo iz enega takega okraja je dobila kmetijska družba uže sedaj naročil do 2000 kilogramov modre galice. Pa tudi povsod drugod so videli lepe uspehe škropljenja, kajti škropljeni vinogradi so ostali lepo zeleni do zadnjega. Ker pa strupena rosa, kakor smo uže rekli, lansko

leto ni povsod posebno hudo razsajala in so bile vsled predlanske bolezni vse trte povprek zelo slabotne, zato pa po teh krajih ni bilo veliko razlike med množico pridelka iz škropljenih in neškropljenih vinogradov. Gotovo je pa bilo vino iz škropljenih vinogradov veliko boljše, in trte po teh vinogradih so letos gotovo lepše in krepkejšje.

Ker torej lansko leto korist škropljenja po mnogih krajih prirostemu vinščaku ni bila dovolj očitna, bojimo se, da bodo vsled tega marsikje škropljenje zavrgli ter se tolažili, da je trta to bolezen uže prebolela in da bode kmalu popolnoma izginila. Prav odločno svarimo vse pametne vinščake, da se iznebijo takih misli, ker nikakor niso prave. Po drugih vinskih deželah, kakor na pr. na Francoskem, v Švici i. t. d., imajo v tem mnogoletne izkušnje, a ni nam treba tako daleč segati, vprašajmo le naših Vipavcev, kaj so izkusili s strupeno roso. Leta 1888. Vipavci skoraj nič niso imeli strupene rose in mislili so tudi, da je uže izginila ta šiba božja, a uže leto 1889. jih je prepričalo, kako hitro se strupena rosa povrne, če ji je vreme ugodno. To leto (1889.) je bilo v Vipavi vse trsje strašno bolno, in srečen je bil tist, ki je škropil, ker imel je obilen in dober pridelek, in to tudi še prihodnje leto, ker je imel krepke trte. Marsikateri, skoraj smemo

Podoba 16.

reči vsak Vipavec bi bil l. 1889. svoje trte škropil, ko bi bil imel škropilnico in modre galice, a tačas je stalo kilogram modre galice do 80 in tudi več krajcarjev. Leta 1890. so vsled tega v Vipavi trsje splošno škropili, le da uspeh ni bil posebno velik, ker bolezni v obče ni bilo veliko, oslabele trte pa niso imele zaroda. Vse to nas uči, da ne smemo biti lahkoverni in opustiti škropljenja vinogradov, ako ni bilo prejšnje leto strupene rose, ker ona se takoj spet pokaže, kako hitro nastane njej ugodno, vlažno, gorko vreme.

Priporočamo našim vinščakom, da se o pravem času pripravijo na boj proti peronospori ter si oskrbe škropilnic in modre galice. Tisti, ki imajo škropilnice uže od lanskega leta, pripravijo naj jih precej. Glede galice je razglas v današnji številki med uradnimi vestmi, tu bodi le omenjeno, da je letos cena galici zelo padla in da jo bode družba dajala svojim udom po 26 kr. kilogram z zabojem vred. Z oddajo galice neudom se družba, vsaj kakor sedaj kaže, letos ne bode pečala, ker ima izza lanskega leta prežalostne izkušnje.

Preostaja nam še govoriti o trtnih škropilnicah. Kmetijska družba je lansko leto priporočala in tudi dala podružnicam brezplačno škropilnic s „patentom Samassovim“. Z nekaterih strani so se o teh škropilnicah slišale pritožbe, ki pa niso bile opravičene, ker so bili škropilci največkrat sami krivi, če škropilnica ni prav ali dobro delala. Ena pritožba je pa bila opravičena, in sicer ta, da je vzvod iz prekrhke in premehke kovine. Če je imel škropilnico previden človek v roki, bil je vedno zadovoljen, ako se je pa škropilnica po nepotrebnem preveč gonila, bil je pritisek zraka tako velik, da se pah ni dal pregibati, in vsled hudega pritiska se je vzvod skrivil, in če si ga hotel naravnati, zlomil se ti je, ker je bil izdelan iz krhkega bronu. Kdor je o pravem času prenehal vzvod pregibati, ker ob močnem zračnem pritisku v vetrniku je škropilnica i tako sama ob sebi škropila, ta ni vzvoda nikdar skrivil. Da je škropilnica tudi v manj previdnih rokah varna, odpravljen je sedaj ta nedostatek, ker izdelovatelj škropilnic dela letos vzvod iz aluminijevega jekla.

Tudi letos priporočamo škropilnico „patenta Samassovega“ najbolj našim čitateljem, ker je zboljšana glede onega, kar se ji je lansko leto po pravici očitalo. Lanske škropilnice se dajo pa tudi vse tako popraviti, ni potrebno drugega, nego da se zamenja vzvod. Da pa to škropilnico, katero kaže podoba 16., tako toplo priporočamo, prihaja od tod, ker je izmed vseh ponujanih škropilnic iz najboljšega blaga izdelana, poleg tega je lahka, popolnoma bakrena, oziroma mesingasta, in stoji le 18 gold. Ta naša sodba o tej škropilnici pa ne bi bila nikakor merodajna, a merodajno je to, da je dobila lansko leto v Kremsu in letošnje leto v Schweinsbarthu prvi državni darili, s čimer se ne more ponašati noben izdelovatelj mnogobrojnih drugih škropilnic. Da je škropilnica izvrstna, dokazuje pa tudi to, da jo je c. kr. kmetijsko ministerstvo lansko leto samo priporočilo in da jih je vsled izkušenj letos naročilo več sto c. kr. namestništvo v Dalmaciji in deželni odbor na Dunaji. Škropilnice ima v zalogi Jos. Stadler v Ljubljani.

Na hrošče!

Kdo ne pomni škode, katero so naredili zadnja tri leta črvi, ogrci ali podjedi po našem polji in po naših vrtilih? Letos je hroščevo ali kebrovo leto, vsa ta zalega

v zemlji se je prelevila v hrošče, in prvi pomladanski topli dnevi jih bodo privabili na površje, koder bodo škodo delali, jajca zalegali in tako pretečo nevarnost podvojili, ako ne bomo letos z vsemi silami šli na boj proti tem pomladnim hroščem. Združimo se torej proti temu škodljivcu, kajti boj pojedinega človeka je brezuspešen, le tedaj je mogoče kaj doseči, ako se v ta namen združijo po cele občine. Deželni odbor naj na pr. skrbi, da pobiralci hroščev dobe vsaj pol krajcarja za liter nabranih hroščev, in dosegl se bode velikanski uspeh. Denar v ta namen ima deželni odbor na razpolago, in ta način uporabe bi bil najbolj uspešen.

Pomladi se množe z vsakim dnevom temni roji, ki po dnevi in pri slabem vremenu mirno sede po drevju, ob toplih večerih pa rojijo glasno okoli in iščejo primernih dreves za žrtje. Najljubši jim je hrast, za tem pa divji kostanj in javor, izmed sadnega drevja pa posebno češplja in sliva, pa tudi ostalo jim se ne upira. Samo lipe in akacije ne marajo. Ker obtoré uže poganja vsa rast in je drevje v najlepšem cvetu ali pa je malo prej odevelo, očitvidna je škoda, ki jo delajo ti požeruhi. Listje, cvetje in mladi zarod vse vprek ti poklestijo. Le pogledimo hrastov gozd v hroščevem letu. Sredi maja je gol, kakor bi se bil posušil.

Takó udelavajo prvo polovico meseca maja, potem šele se izgublajo, a prej so se zaplodili. Samci poginejo, samice žró še nekaj časa dalje, potem pa se zarijejo v zemljo in ondi odložé svojo zalégo po kacih trideset in še po več okroglih jajec. Čim rahlejša je zemlja, tem ljubša jim je, zato jih mika sosešno obdelani svet, njiva in vrt. Iz jajec se izvale ličinke, ki obrizujejo rastlinam korenine in jih izpodjedajo, da vsled tega usihajo. Te ličinke imenujejo ogrce ali podjede. Od njih postanejo v treh ali štirih letih zopet hrošči, po toplejših krajih dorastejo preje, po hladnejših pozneje. A brez njih ni nobeno leto.

Tega hudega sovražnika je treba zatirati na vso moč. Posamezna roka sicer lahko časi mnogo stori, ali velik in v resnici izdaten uspeh pokaže se samo tamkaj, kjer se k skupnemu delu združijo cele vasi in občine, celi okraji ali cele dežele. Zato so tudi izdane posebne postave in naredbe, ki ostro ukazujejo županom gledati na to, da se hrošči pobirajo in pokončujejo. Škoda, da po mnogih občinah ta postava stoji samo na papirji, a dejanski se ne vrši. Ali sp'oh se mora vender priznati, da se je novejšega časa tudi v tem obrnilo na bolje. Kmetijski in gospodarski časopisi ob vsaki nevarnosti bobnajo na vojsko proti hroščem in s tem res izpodbude mnovega zanikarneža na delo. Učitelji na deželi lahko mnogo store. Ne bodi jim žal besede, ki bo veljala tem več, ako se jej pridruži še lep primer.

Hrošči se najbolje pobirajo, ako se otresejo z dreves. Ali to se mora vršiti zgodaj zjutraj, predno jih je solnce obsijalo, ali pa ob mrzlih in oblačnih dneh. Takrat obumrli visé po listji, in vsak stres jih pomeče na tla. Pod drevo naj se razgrne kaka ruha (prostiralo, ponjava) ali kaj drugega, da se mrčes tem hitreje pobere in da se ni treba za vsakim pripogibati. Nabrane je treba potem kakorkoli pomoriti, na pr. pohoditi. Ni mi treba še dostavljati, da kokoši hrošče prav rade zobljejo. Z apnom pomešani so jako dober gnoj.

Samo ob sebi se razumeva, da je treba, kolikor se dá, hrošče pokončevati, dokler so še v zemlji ličinke (črvi, ogrci, podjedi).

Pameten človek, ki vidi, kako škodljiv je hrošč in

kako malo človek posamič opravi proti njemu, pozdravljal bode z veseljem vsakega, ki bi mu hotel pri tem delu pomagati. In takih radovoljnih pomočnikov se človeku ponuja dobršno stevilo. Jako dober zaveznik je krt pod zemljo, ki se najrajši masti s hroščovo zalego. Pustite ga torej pri miru, vaš prijatelj je, in ne bodite tako nespametni, da bi še najemali in plačevali ljudi, ki ga lovijo in pobijajo. Krtine po travnikih so res neprijetne, ali ta neprijetnost ni v nikakršni razmeri s koristjo, ki nam jo prinaša s tem, da pod zemljo neusmiljeno hrusta požrešnega „črva“.

Poleg krta tudi netopirji (pirhpogačice, mrakulji, pol tič pol miš) posebno pridno zatirajo hrošča. Te živalce letajo zvečer, torej ob istem času kakor hrošči, in jih sila podavijo. Njim se pridružijo še sove in legeni (ležetrudniki, podhujke, kozomolze). Po dnevi stopijo na njih mesto zopet drugi pokončevalci, namreč vrabci, sinice, žolne, vrane in še mnoge druge. A več nego vsi drugi store škorci. Spomladi so po ves dan na polji, po senožitih in po logih, in sicer vsi na tleh. Človek bi mislil, kaj neki imajo? Le pusti jih, prav koristnega dela so se lotili. Ob tem času silijo na dan hrošči, ki so uže od jeseni čakali ugodnega vremena. A škorci so bili pripravljeni, da jih bodo vzprijeli, kakor pristoji takim netekom. Hrošč se ni še popolnoma izkobil iz zemlje, uže ga je škorec pograbil, pretrl in kar je bilo mehkega na njem požrl, pustivši trda krila in kar je še drugega neužitnega. Da, še pod zemljo skritega najde in ga izvleče na beli dan. Čast in hvala torej škorcju! Daj mu mir in še vabi ga k sebi. Samo v zrelo črešnjo mu brani in jeseni mu ne daj v vinograd.

Opomin našim živinorejcem.

Skoraj splošno so uže spoznali kmetovalci, da je prejšnje gospodarstvo zastarelo ter da mora sedaj živinoreja biti na prvem mestu. Zanimanje za napredek živinoreje je splošno in živahno, in kolikor je nam znano, poskrbele so občine prav zelo uže same, da jih novi zakon za povzdigo govedarstva prav nič ne bode iznenadil.*) Tudi bojazen, da bodo živinorejci nejevoljni zaradi nove postave, je ničeva, ker ogromna večina jih prav željno pričakuje njene zvršitve. Novi zakon, kojega glavni namen je, živinorejce prisiliti, da bodo redili dovolj sposobnih bikov plemenjakov, pa ni nikakršno čudodelno sredstvo, s katerim se bode naša živinoreja kar mahoma Bog vedi koliko zboljšala. Dober, čvrst in čil plemanjak res veliko naredi, a vsega pa vender ne vzmore. Živinorejec mora znati iz dobljenega teleta vzgojiti s pravim oskrbovanjem in krmljenjem lepo živinčje in mora neprestano na to delati, da hlev svoj napolni z lepo in rabno živino. To zadnje je zlasti, o čemer smo se namenili danes pisati in opominjati naše živinorejce.

Kaj pomaga lep bik, če pa imamo v hlevu le slabe krave? Dober bik je le polovica sredstva, da si zboljšamo goveje pleme, druga polovica so dobre krave in pravo oskrbovanje. Vsak rapreden živinorejec si mora zatorej prizadevati, da vzredi taka goveda v svojem hlevu, da jih lahko s ponosom vsakemu pokaže. So li naši živinorejci na pravem potu? Nikakor ne! Lepa cena govedi premoti našega gospodarja, da dá vsak rep iz svojega hleva, ako mu ga trgovec dobro plača, in tako se zgodi, da doma ostane najslabša živina, pa še te nje dovolj. Te

mesece ima živina res lepo ceno, in gospodarji si mislijo, sedaj je čas kaj zaslužiti, pozneje morebiti cena odjenja, torej proč z živino, dokler se kaj za njo dobo. Te misli so zelo napačne, in sicer iz mnogih vzrokov. Prvič prodaja gospodar iz svojega hleva najlepša goveda, ker tuji živinski trgovec le za temi sili, in tako se iznebi tistih krav in junic, od katerih se mu je nadejati najlepših telet za rejo. Drugič pa škoduje zmanjšano število govedi celi kmetiji, ker se pridela premalo gnoja, in ta je nekaka os, okoli katere se suče vse gospodarstvo. Naj vas ne mamijo, živinorejci, visoke cene, razmere so take, da bodo te cene ostale, in če bodo tudi enkrat za nekaj mesecev padle, šle bodo zopet na kvišku. Dober gospodar mora v sedanjih časih tako le ravnati: Najprvo naj izračuni, koliko govedi in druge živine more na svojem posestvu s pridom rediti, koliko je lahko vsako leto prodal in koliko je mora vsled prodaje vsako leto izpodrediti. Dokler tega števila ne doseže, ne sme mirovati, in za trdno naj sklene, da najlepša teleta in sploh plemeno živino mora imeti za dom. Ako z gnojem ravna pravilno in varčno, zboljša se zemlja, krme mu preostaje, in živino lahko pomnoži. Pri takem gospodarstvu bode imel kmetovalec redno vsako leto prodati nekaj lepe živine, dohodki bodo redni, na nje se sme zanašati, in hasnili mu bodo več, nego sedanji neredni dohodki. Sedaj je marsikateri gospodar dobil nekaj lepih stotakov, a ker je hlev čez mero izpraznil, čakal bo nekaj časa, da bo imel zopet kaj prodati, in poleg tega mu bode mankala gnoja, in vsa kmetija bo trpela. Prav resno opominjamo naše gospodarje, naj ne hodijo dalje po tem nevarnem potu, ampak določeno število lepe govedi naj imajo vedno v hlevu, in ako govedo prodado, mora biti mlajše nadomestilo vedno uže pripravljeno. Če bodo tako ravnali, zboljšala se bo goved in zboljšalo kmetijstvo sploh.

Opravila pri čebelnjaku meseca maja.

Prijaznega majnika kdo ga ne pozna! Tudi čebelar se ga naj bolj veseli. Do zdaj je imel s čebelami le trud in skrb; meseca maja pride zanj čas veselja in povračila. „Čebele rojijo“ — kak vesel glas za čebelarja! Naj ima tudi delo kakeršno koli si bodi, gotovo ga popusti ter hiti k čebelnjaku, dasi je čebele že stokrat rojiti videl.

Skrben čebelar pripravi vse potrebno že poprej, zlasti ob zimskem času, da potem kar nemudoma postreže mladi rodovnici z lepim, prijaznim stanovanjem. Prav nerodno je, če čebelar potem, ko roj že na veji visi, šele išče panja in drugega potrebnega orodja, kako šele napačno, če je panj ves nesnažen, preprežen s pajčevino in z drugim mrčesom. Da se marsikateri roj slabo ponaša, dostikrat je le edino zanikarn čebelar sam kriv. Panj z močno dišečimi zelenjavami drgniti, kakor je tu in tam navada, ni potrebno; dovolj je, da je panj snažen in malo z medom namazan; pa tudi brez tega se čebele rade naselijo, da je le vse posnaženo. Zveden čebelar si pa tudi roje sam dela, če vidi, da je potrebno in mu sicer dobiček kaže. Ob deževnem vremenu je treba rojem medu pokladati, da zaradi glada ne oslabe.

Kako je spoznati, katerega spola pišče se bo izleglo iz jajca.

V nekem Hamburškem listu je članek, ki bode mnoge zanimal. Pisec tega članka pravi, da je kokošim podsadil jajca natanko po predpisu, ki ga je objavil neki

*) Novi zakon za povzdigo živinarstva bi se moral pričeti uže 15. aprila t. l. izvrševati, ker je uže najvišje potrjen in so zvršilne naredbe gotove, a te le leže uže tri mesece pri kmetijskem ministerstvu na Dunaji, ne da bi se kaj ukrenilo.

Pariški učenjak, in da je naredil presenetljive izkušnje. Na vsakem jajci je razločiti bolj rtast in bolj top konec. Dalje vidimo, da imajo nekatera jajca rtasti konec gladek, druga pa nagrbančen, t. j. poln majhnih bradavic. Ta nagrbančeni konec ima razen tega bolj ali manj vzbuhnen krog ali ris. Tak ris je posebno videti na jajcih, ki imajo močno lupino. Ta razlika na rtastem konci je znamenje, po katerem lahko spoznamo, ali bo pišče, ki se bode izvalilo iz jajca, petelin ali kokoš.

Pri odbiranju je gori omenjeni pisec našel, da imajo jajca z risom močnejšo lupino in da se ris kuhanemu jajcu izgubi. Na podlogi teh opazovanj je odbral lansko leto 13 jajec, in sicer 12 z glatkim rtastim koncem, eno pa z nagrbančenim in z risom obkroženim. Izmed 13 izvaljenih piščet sta poginili prvi dan dve, ostalih enajst pa je odraslo, in bila sta dva petelina in devet kokoši. Natančna preiskava pogiblih dveh piščet je s precejšnjo gotovostjo dokazala, da sta bili ženskega spola. Bil je torej med vsemi piščeti en petelin več, nego se je mislilo.

To kaže, da se dosedaj niso še dovolj pazljivo odбирala jajca. Polovico petelinov in polovico kokoši je bilo dosedaj še dobro, če se je doseglo, a največkrat petelini močno prevladujejo. Ako ima gorenja izkušnja kaj vrednosti, bode poslej gospodinja uže naprej lahko vsaj približno določila število petelinov.

Marsikatera gospodinja bode letos naredila to izkušnjo, a mi jo prosimo, da nam sporoči o uspehu.

Razne reči.

— Ali se smejo plemeniti velike moške živali z majhnimi ženskimi živalimi? Neki nemški strokovni list pravi, da se smejo, ter trdi, da se kaže vpliv velikega očeta šele po rojstvu, velikost ploda v materinem telesu je pa zavisna samo od matere. Med drugim navaja list to le:

1. Izkušnja uči, da so pomisleki glede plemenjenja različno velikih živali vedno bolj ničevi.

2. Poprej so mislili, da majhna mati ne more hraniti v sebi plodu velikega očeta, ker mu ni dovolj prostora v njej za razvoj, da ga težko skoti in pozneje težko hrani, ker nima dovolj mleka.

3. Razen izkušenj pri mnogih zanesljivih živinorejcih dokazale so zlasti poskušnje dr. Plönnisa, da te misli niso prave.

4. Tudi kažejo razni primerljaji, da mati bolj vpliva na velikost mladiča nego oče. Za vzgled bodi plemenjenje kobile z oslom.

5. Da vzrediš velike konje, moraš rabiti velike kobile, še boljše je seveda, če rabiš tudi velike žrebee.

K vsemu temu naj še mi dostavimo, da so na Gorenjskem poprej močno trdili, da so beljanski biki kmetijske družbe preveliki in da se krave od njih težko otelete. Zadnje je bilo res, a vzrok ni bila bikova velikost, ampak njegova pasma. Beljanska goved ima veliko glavo, t. j. posebno veliko čelo, teleta so bila tudi taka, in zato so jih naše domače krave težje skotile. To se pa tudi primeri, ako majhen beljanski bik oplodi veliko holandsko kravo. Kolikor bolj gorenjska goved postaja čisto-krvna beljanska, toliko manj se sliši pritožeb.

— Da konji nepravilno in počasi menjajo dlako spomladi, vzrok je slaba krma in slabo prebavljanje. Take konje je dobro krmiti in jim dajati zdravil, ki spravijo želodec v red. Taka zdravila so laneno seme in bezgove jagode s soljo. Tudi arzenik je dober, a njega se sme dajati le po predpisih živinozdravnikovih.

— Krmljenje čebel od jeseni do pomladi ni kaj lahko. S krmljenjem se dostikrat več škoduje nego koristi, zlasti če ni lepih in gorkih dni. Splošno velja to le pravilo:

Konci jeseni in po zimi krmi le z raztopljenim sladkorjem, ker tak čebele manj vzburja in jih ne zapeljuje delati zalege. Pomladi krmi s strdjo, ako hočeš imeti zgodaj močne roje.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 114. Lansko leto je več posestnikov škropilo krompir proti strupeni rosi t. j. proti prezgodnjemu sušenju listja. Kakšni uspehi so se dosegli? (Uredništvo „Kmetovalčvo“.)

Odgovor na to vprašanje prosimo, da nam prijavijo vsi oni, ki so delali take poskušnje. Prejete odgovore bomo objavili.

Vprašanje 115. Leta 1887. sem pristopil „Čebelar-skemu in sadjarskemu društvu za Kranjsko“, a uže leta 1888. sem naznanil izstop. Sedaj pa deželno sodišče v Ljubljani mene in še 159 drugih bivših članov tega društva tirja za zaostalo letnino do l. 1889. Od kod prihaja to, in ali sem zavezan plačati? (M. W. na Vočilu, Koroško.)

Odgovor: Dobili smo o tej reči zadnje dni več vprašanj. Od kraja se nismo mislili mešati v to stvar, vendar smatramo za svojo dolžnost, dati nekaj pojasnil. Pravil omenjenega društva nimamo pri rokah, zato ne vemo, ali pravila določujejo, da se izstop mora prijaviti ali ne. Vsakakor niste zavezani plačati, ker ste svoj izstop prijavili. Da deželno sodišče v Ljubljani iztirjuje zaostalo letnino, prihaja pa od tod, ker tiskarna, ki je tiskala družbeni list, toži društvo za precejšnjo vsoto, katero je društvo dolžno za tiskanje lista. Sodišče je dalo društvo pod sekvester, in ono prejema tudi sedaj vse dohodke. Ako toženi udje hočejo, da ne bodo trpeli nepotrebne škode, sklicati se mora občni zbor društva, katero po zakonu še vedno obstoji, in občni zbor potem izvoli pooblaščenca, ki bode postopal v imenu vseh udov. Ta pooblaščenec mora potem skrbeti, da se reč uravna, pa da se najde tudi pot, po kateri pride tiskarna vsaj do enega dela svojega zaslužka.

Vprašanje 116. Pri nas nekatere krave postanejo krvomočne precej, ko tele odstavimo, ali pa še poprej. To opazujemo uže več let. Krave vzlic temu rade jedo. Kaj je temu vzrok? (F. K. v. Z.)

Odgovor: Odstavljanje teleta ni v nobeni zvezi s krvomočnostjo, to je le slučaj, ki bi se dal tako tolmačiti, da naše krave po največ store pomladi, ko se ta bolezen najraje pokaže. Vzrok krvomočnosti je pa vedno krmljenje z nezdravo ali sprieno klajo. Posebno škodljivi so mladi vršički smrekovi, jelševi in hrastovi. To bolezen povzročajo tudi mnoge rastline, ki rasto po vlažnih ali celo močvirnih tleh, posebno kisle trave, preslica i. t. d.

Vprašanje 117. Imam dobro kravo, izvrstno mlekarico, a mleko njeno postane vlečljivo kakor smola, ako je dam kisati. Dasi se naredi precej smetane, vendar mleko ni užitno. Imel sem pred par meseci drugo kravo, a z mlekom se mi je ravno tako godilo, takrat sem pa mislil, da je krava bolna. Sedaj vidim, da je vzrok kaj drugega, zato prosim pouka. (T. K. v. Z.)

Odgovor: Vlečljivost mleka povzročujejo neke vrste glive, katere spremene mlečni sladkor v sluzno tvarino, ki potem vse mleko naredi vlečljivo. Ako Vaša mlečna posoda ni veliko vredna, najbolje storite, če jo zavrzete in z novo nadomestite. Shrambo za mleko vso osnažite, les omijte z lugom, stene pa na novo prebelite. Še boljše je, če mlečno shrambo kje drugje naredite. Predno kravo molzete, umijte ji vime z mlačno vodo. Le, ako bode strogo vse to zvršili, smete upati, da se bode iznebili te nadloge. Snaga pa je prvi pogoj, če nočete zopet v novič enake škode trpeti. Mlečno posodo je treba vsak dan skrbno osnažiti, ako je pa lesena ali lončena,

morate jo pa vsak teden najmanj enkrat z vročim lugom dobro izprati.

Vprašanje 118. Pri nas se uže nekaj let sem kaže bolezen, da teleta, ko so nekoliko dni stara, prično lizati zid in žreti steljo. Teletom puščamo prvo mleko, krave so zdrave, a mnogo telet pogine zaradi te bolezni. Ravno sedaj imam tako 10 tednov staro tele, ki je uže od 5. tedna bolno. Prvih pet tednov je bilo sicer zdravo, a pesek in steljo je vendar jedlo, pozneje je pa pričelo hirati in bilo vedno zaprto in napeto. Zdravil sem tele, kakor je priporočeno na 62. in 63. strani knjige „Domači živinozdravnik“, vsled česar mu je toliko boljše, da ni več tako napeto. Kaj je vzrok tej bolezni in kako jo zdraviti? (Fr. Č. v Sp. Kanomlji.)

Odgovor: Bolezen Vaših telet prihaja skoraj gotovo od premalo apna v krmi, vsled česar dobivajo tudi teleta v mleku premalo apna. V želodec takih telet je preveč kisline, in narava jih žene, to kislino moriti z lizanjem sten, žrenjem peska in stelje, ki je od scalnice zmočena. Ker telečji želodec teh reči ne prenese, nastanejo še druge bolezni, kakor zaprtje, napetice itd. Tako bolna teleta poginejo za slabostjo in krčem. Teleta bode ozdravili, če bode krmili krave z dobro in tečno klajo, zlasti pa ne s kislim in sprijenim senom. Da dobode krava hitro potrebnega apna, ki bode potem prišlo z mlekom v tele, Vam pa svetujemo, dajati ji vsak dan nekaj apnene vode ali pa kakih 40 gramov bazensko-fosfornokislega apna, ki ga dobite v lekarni. Apnena voda se naredi, če zmešate ugašeno apno s precej vode, zmes naj se ustavi, in vrhu stoječo čisto tekočino pa pomešajte med klajo. Odstavljenim teletom bo pa tudi prav dobro služilo na dan po 10 gramov fosfornokislega apna ali pa malo apnene vode. Pri vsem tem pa ne zabite dajati živini tudi soli. — Bolezni Vaših telet pa je morebiti še tudi drug vzrok, in to je Idrijski rudnik. V imenovanem rudniku so sedaj zelo visoko izpeljali dimnik, in prav mogoče je, da zanašajo vetrovi k Vam škodljive pline, kateri sedaj pri Vas kvarijo krmo in povzročujejo bolezen pri govedih. Ako je res tako, potem ni nič pomoči.

Vprašanje 119. Imam kravo, ki mi je pred kratkim obolela. Vedenje njeno in pogled njen je prav divji, včasih je pa prav slaba, malo pomuka in se zgrudi. Krava ima tele, in sosedje mi pravijo, da je krava vrtoglava. Kako naj jo zdravim? (A. M. v J.)

Odgovor: Vaša krava je gotovo zelo bolna, zato pa pokličite Postojnskega živinozdravnika prav precej. Iz kratkega popisa se nikakor ne da posneti, katero bolezen ima krava, lahko je, da je vrtoglava, t. j. da ima črva v možganih, mogoče je pa tudi, da ima možgansko vnetico, steklino itd.

Vprašanje 120. Izdelovanje surovega masla v navadnih pinjah, osobito če je več krav, je dokaj zamudno in stoji mnogo truda. Kateri stroj za izdelovanje surovega masla bi bil dober, kje se dobi in za katero ceno? (K. M., župan v V.)

Odgovor: Ako naj bode stroj na roko, potem je najboljša Lefeldtova pinja. Te pinje prodaja A. Pfannhauser na Dunaji, Strozgasse, kateri brezplačno pošlje svoj cenik s podobami.

Vprašanje 121. Bral sem enkrat v Vašem listu, kje je dobiti najbolj zgodnjo turščico. Iskal sem dotično mesto, a ga me najdem. Prosim zato še enkrat obvestila. (B. J. v D.)

Odgovor: Izkušnje so pokazale, da je izmed zgodnjih koruznih vrst povsem najboljša sekelska. V Biharu so naredili poskušnjo, da so 14. aprila sejali to turščico, in so potem na isti njivi še enkrat isto leto pridelali popolnoma zrelo zrnje, vrsta „činkvantino“ pa v drugič niti zrnja ni več naredila. Sekelska turščica je pa tudi za tretjino rodovitnejša od činkvantina in pinjoleta. Te turščice pod imenom „sekelska turščica“ doboste pri grajščaku Arpádu pl. Szent-Királyji v Szombathely pri Székely-Udvarhely na Ogrskem 100 kg za

15 gld., 50 kg za 8 gld., 25 kg za 5 gld. in 4³/₄ kg za 1 gld. 50 kr.

Vprašanje 122. Pri nas so ljudje prepričani, da se s slamo s hišnih streh, katera je od dima črna t. j. sajasta, ne sme živini nastiljati. Ali res škoduje živini, če leži na taki slami? (J. J. v D. v. pri Črnomlju.)

Odgovor: Sajasta slama je res škodljiva za nastil, ker je nevarno, da bi je živina ne jedla. Ako živina tako slamo je, zboli, in sicer je zaprta, dobi mrzle noge, žila ji počasi bije in težko sope. Če ni kmalu pomoči, lahko živina pogine za to boleznijo.

Vprašanje 123. Imam nekaj jablan, katerih se je prijel jeseni neka plesnoba po vejah (beli plesen). Sedaj so se pa naredile po vejah neke buličice, in drevesa hirajo. Kako odpraviti ta plesen? (J. S. v D. pri Č.)

Odgovor: To ni plesen, ampak zapredek zelo škodljive krvne uši, ki je tudi povzročila buličice po lesu. V prihodnjih številkah „Vrtnarjevih“ bomo obširneje pisali o tej hudi škodljivki.

Vprašanje 124. Kam naj se pritožijo vaščani, ako župan noče skrbeti za popravilo občinskih cest? (J. S. v D.)

Odgovor: Delajte na to, da občinski odbor prisili župana skrbeti za ceste, ako pa to nič ne pomaga in če odbor sam ni boljši od župana, potem pa drugoč volite pametnejše može, ki vedo, da so prvi pogoj gospodarskemu napredku dobre ceste in pota. Pritožbe na glavarstvo ne bodo nič hasnile.

Vprašanje 125. Kje je dobiti knjigo, ki bi obsegala občinske postavne in koliko velja? (J. S. v D.)

Odgovor: Tako knjigo doboste pri Kleinu & Kovaču v Ljubljani. Cena nam ni znana.

Vprašanje 126. Kupil sem plemeno kobilu, osem let staro, srednje rejeno, s katero sem uže štirikrat bil pri žrebcu. Kobila vzprejme plemo, pustim jo potem 6 ur stati, in ko grem na svoj 3 ure oddaljen dom, in to prav počasi, pa vselej vrže plemo od sebe. Kaj je temu vzrok in kako naj naredim, da bo kobila ostala breja? (J. S. v M.)

Odgovor: Svetovali bi Vam, obrnite se do kakega živinozdravnika, ki Vam najlaže da dober svet. Morda se Vaša kobila zato ne obreji, ker jo od predaleč k žrebcu pripeljete. Take kobile odpirajo med potjo sramnice, in zato pride v nožnico mnogo zraka. Vsled tega se nožnica poveča, in tudi vhod v maternico se preveč izpotisne. To pa naredi vso oplemenitev nepravilno, zlasti pri kobilah z bolj ali manj otrplimi zapi-ralnimi mišicami. Na takih kobilah žrebec niso hitro gotovi, zlasti če so tist dan uže plemenili. V popisanem stanu kobila ni pripravljena za oplemenitev, zato rada plemo od sebe vrže. Priporočamo Vam kobilu uže prejšnji dan pripeljati, kjer je žrebec, drugi dan jo oplemeniti in tretji dan šele iti domov.

Vprašanje 127. Ker nam je železnica prevzela vožnjo in ni skoraj nič zaslužka, hočem se poprijeti konjereje. Imel bi rad licencevanega cesarskega žrebca, ker imam prav pripraven hlev. Žrebec naj bi bil težek, in prosim poročila, katerega plemena. Kobil bi imel ta žrebec prav veliko, ker niti v Kamniku, niti nad Kamnikom in niti v Tuhinjski dolini ni nobenega žrebca. Celo iz sosednje Štajerske bi sem gonili. Kaj naj naredim, da dobim žrebca in kam naj se obrnem? (J. Z. v G.)

Odgovor: Znano nam je, da bi bil pri Vas žrebec potreben, in sicer težek, bodisi Pingavec ali Valonec. Uže zdaj Vam pa povemo, da se kmetijsko ministerstvo strašno težko odloči, narediti nove postaje. Poskusite s prošnjo do konjarskega odseka naše družbe in prijavite, koliko plemenih kobil imajo tisti kraji, iz katerih bi k Vam gonili. Izkusite tudi županstva pridobiti, da bodo Vašo prošnjo podpirala.

Gospodarske novice.

* **V Sent Vidu pri Ljubljani** je imela v nedeljo dne 19. aprila ondotna novoustanovljena farna podružnica c. kr. kmetijske družbe svoj I. občni zbor. G. J. Žirovnik je dole ude pozdravil in poročal, da podružnica šteje 17 starih in 42 novih, torej skupaj 59 članov. To je gotovo lepo število za eno samo faro. A upati je, da v kratkem pristopi še 20—30 udov. Tajnik g. G. Pire je govoril o splošnem položaju kmetijstva. — Na predlog g. grajščaka A. Galeta je bil soglasno za načelnika izvoljen gosp. nadučitelj Janko Žirovnik. V odbor so pa bili tudi soglasno izvoljeni gg.: Cirman Valentin, posestnik v Št. Vidu, Črnivec Jakob, posestnik v Dravljah, Adolf Galé, grajščak in župan v Zgornji Šiški, Ježek Frančišek, posestnik na Poljanah, Kunovar Egidij, posestnik v Dolnicah, in Sever Ivan, posestnik na Vižmarjih.

* **Nova podružnica za Brezniško faro** na Gorenjskem se je ustanovila 26. t. m. Nova podružnica, ki šteje že nad 40 udov, izvolila si je za predsednika gospoda župnika Potočnika, za podpredsednika gospoda učitelja Ažmana in za odbornike posestnike gg.: Janeza Prešerna v Bregu, Antona Svetino v Žirovnici, Josipa Volka v Vrbi, Ivana Čopa v Rodini in Egidija Jegliča v Selu.

* **Sprememba žrebcev.** Vsled upravičenih želj konjerejcev premestilo je visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo lahkega žrebca „Shagya“ z Iga v Horjul, Pinegavec „Brabanta“ iz Horjula v Selo pod Ljubljano in Pinegavec „Martina“ iz Hraša na Ig. To sprememba je ministerstvo uže enkrat odbilo, ker se je pa predsednik konjarskega odseka naše družbe gospod vodja Povše osebno pri ministru prav toplo potegnil za to reč, rešena je sedaj ugodno za naše konjerejce.

* **Vabilom sadjarskim društvom.** V preteklem desetletju se je po Spod. Štajerji osnovalo dokaj sadjarskih društev, kar spričuje, da se ljudstvo probuja in spoznava veliko važnost sadjarstva po naših krajih, ki so ravno tej stroki kmetijski posebno ugodni. Nedvomno je vsem društvom namen, pospeševati umno sadjarstvo ter na ta način deželi odpreti nov vir izdatnih dohodkov. Do umnega sadjarstva pa bi nas najbolj vodila obila, zavedna in marljivo delujoča društva. Kako pa naj bi društvo skupno postopala, da se dosežejo zaželeni uspehi?

Odbor podpisanega društva je v svojem posvetovanju dne 16. t. m. sklenil, slavna društva povabiti na skupno razpravljanje tega vprašanja na binkoštni ponedeljek popoldne. Občni zbor bode po večernicah, zastopniki društev pa se bodo pred občnim zborom posvetovali o vzajemnem postopanju. Za tem bode občni zbor po sledečem vzporedju:

- 1.) Poročilo predsedništva.
- 2.) O vzgoji dreves, o prirezovanju in obrezovanju, govori in praktično kaže g. Karl Valentinič, nadučitelj iz Laškega.
- 3.) Predlogi.

K obilni udeležbi prijazno vabi društva, sad arje in prijatelje sadjarstva

Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za Spodnji Štajer v Št. Juriji ob južni železnici,

22. malega travna 1891.

Dr. Ipavie,
ravnatelj.

V. Jarc,
tajnik.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas

zarad oddaje modre galice l. 1891.

Podpisani odbor bode tudi letos oddajal modro galico za škropljenje trt proti peronospori, sklenil je pa z mnogih vzrokov, dajati jo samo družbenim udom.

Cena modri galici je z zavojem vred 26 kr. kilogram.

Prejeto galico je precej plačati, ako pa kedo želi, da ga podpisani odbor čaka za plačilo, naj pa to uže ob naročitvi prijavi in se zaveže, da bode dolg poravnal najkasneje do 1. decembra t. l., in to brez katerega koli izgovora.

Naročila odbor takoj vzprejema in jih bode precej zvrševal.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Vabilo

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske podružnice v Ribnici dne 11. maja ob 10. uri v Ribnici hiš. št. 49.

VZPORED:

I. Volitev novega podružničnega predsednika na mesto pokojnega gospoda Martina Skubica.

II. Poročilo o stanju podružničnega premoženja.

III. Predlog zaradi udeležitve pri občnem zboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

IV. Razni predlogi družabnikov.

V Ribnici 25. aprila 1891.

J. Klun, t. č. vodja podružnici.

Razglas

o oddaji čistokrvnih plemenih bikov cikaste pasme (Beljancev in Pinegavec), nakupljenih z deželno podporo.

Na prošnjo deželnega odbora bode nakupil meseca maja glavni odbor c. kr. kmetijske družbe s podporo, katero je dovolil visoki deželni zbor v seji svoji dne 22. novembra 1890. l. za pospeševanje govedarstva, nekaj bikov cikaste pasme, t. j. rdeče in belo lisastih Beljancev in Pinegavec.

Te bike bode pa oddal deželni odbor po dogovoru z glavnim odborom c. kr. kmetijske družbe najprvo občinam in potem tudi posameznim živinorejcem Kamniškega, Kranjskega in Radovljanskega okrajnega glavarstva in onih krajev po Ljubljanski okolici, koder to pasmo uže sedaj rede.

Prošnje za te bike je vložiti do 10. maja t. l. pri deželnem odboru.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti:

1.) da je pripravljen bika vzprejeti o pravem času na oni bližnji postaji, katera bode določena;

2.) da plača za bika polovico tistih stroškov, katere je deželni odbor pri nakupu zanj imel, in

3.) da bode podpisal zavezno pismo, s katerim se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme in, če ga iz katerega koli zadostnega vzroka po dovoljenju deželnega odbora proda, povrniti po 5 gld. za vsak mesec, ki ga pred časom odda.

Živinorejci, kateri bodo rabili prejetega bika čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece, dobili bodo po 20 gld. in za vsak nadaljni mesec po 5 gld. nagrade.

Sivi biki za Dolenjsko in Notranjsko se bodo pod ravno temi pogoji kupili in oddajali, in bode razglas, tikajoč se teh bikov, tudi o pravem času razglašen.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani 10. aprila 1891.

Tržne cene.

V Ljubljani z dne 29. aprila 1891.

Pšenica gld. 8.03 kr., rž gld. 6.07 kr., ječmen gld. 4.96 kr., oves gld. 3.50 kr., ajda gld. 5.50 kr., proso gld. 5.88 kr., tursica gld. 6.05 kr., leča gld. 10.— kr., grah gld. 9.— kr., fižol gld. 9.— kr. (Vse cene veljajo za 1 hektoliter.)

Krompir 100 kgr. gld. 2.77 kr.

Prasičje salo 68 kr., špeh svež 52 kr., špeh prekajen 64 kr., surovo maslo 65 kr., goveje meso 60 kr., telečje meso 58 kr., svinjsko meso 66 kr. (Vse cene veljajo za 1 kilogram.)

100 kgr. sena gld. 1.96 kr., slame gld. 2.32 kr.

Na Dunaji do dne 28. aprila 1891.

Pšenica gld. 10.— kr., rž gld. 8.45 kr., ječmen gld. 7.— kr., oves gld. 7.67 kr., turšica gld. 7.30 kr., fižol gld. 11.25 kr., grah gld. 10.75 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Suhe češplje gld. 30.50 kr. 100 kilogramov.

Goveda (lepi vol) gld. 61.— kr. za 100 kgr. mesarske vage.

Prasičje salo gld. 50.— kr. za 100 kilogr.

Špeh gld. 43.75 kr. za 100 kilogr.

Loj gld. 22.— kr. za 100 kilogr.

Goveje kože čez 50 kgr. težke gld. 47 do 48, od 40 do 50 kilogr. težke od gld. 41 do 42, od 35 do 39 kgr. težke po gl. 32 do 33 za kilogramov.

Kože od jagnet po 100 do 120 gld. za 100 komadov.

Méd 100 kgr. gld. 41.— kr.

Vosek 100 kgr. gld. 142.50 kr.

INERATE

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalcu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Najmočnejši in najzaneslivejši strup za podgane je

Tord-Tripe.

Ta strup uniči podgane, miši in krte brez nevarnosti za domače živali.

En zavoj 50 kr.

Glavna zaloga za Kranjsko je pri lekarnarju G. PICCOLI-ju v Ljubljani. (32—3)

Velikansko peso

večno deteljo (Luzerne), mnogovrstna semena za vrte in travnike, zanesljivo kaljiva, prodaja po najnižji ceni (41—2)

Peter Lassnik v Ljubljani.

Najnižje cene.

L. Mikusch

Tovarna izdelkov
Metelje 27. 30. 15.
Ljubljana.

Preobleke. Popravila.

Skrbno izdelovanje.

Največji izbor.

(43—2)

Lepa prilika kupiti stroje po nizki ceni.

V tovarni Ant. Krisperja v Šiški pri Ljubljani so na prodaj tri nove zelo praktične slamoreznice in ena nova mlatilnica. Prav po ceni je tudi na prodaj Singerjev šivalni stroj za čevljarje ali sedlarje. Pogojena vsota se more plačevati tudi v mesečnih obrokih. (42—2)

Jajca za valenje

od pravih Brahma-kokoši eno po 15 kr.; od Holandecev, črnih, z velikim belim čopom eno jajce 15 kr.; od Hondan po 15 kr.; od štajarskih kokoši po 10 kr.; od sedmograških golovratev po 15 kr.; od kodrov po 10 kr.; od pritlikovcev po 30 kr.; od pravih velikih, štajarskih rac po 15 kr. eno jajce. Jaz razpošiljam jajca za valenje le od čisto krvnih živali, ki so bile uže večkrat premovane, in jamčim kakor si bode za čisto krvnost plemena.

Makso Pauli in Köflach,

(Štajarsko.)

(14—5)

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;

= proti boleznim v želodeci in mehurji =

kakor tudi fina namizna kislina voda

je posebno priporočan

(16—4)

koroški rimski vrelec.

Na prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranji.

Vse stroje za kmetijstvo in vinarstvo!

Pluge, brane, valjarje, sejalnice, zítokosne stroje, senene grablje, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelje, lokomobile, trijere, zítocistilnice, robkače, slamoreznice, stroje za zito tretji in repo rezati, mlíne za sadje, stiskalnice za sadje, mlíne za grozdje, vinske stiskalnice, stiskalnice za olive, škropilnice proti peronospori, stroje za sadje lupiti, sušilnice za sadje in zelenjad, vinske srkalnice, kletarsko orodje, pompe, krožne žage, decimalne in živinske vage, stroje za mleko posnemati, srkala, stroje za vrtni, stiskalnice za sladko krmo, stroje za prati, stroje za lan otrepiti i. t. d.

Vse v najboljši sestavi po fabriški ceni.

= Jamčenje, olajšava plačevanja in oddaja na preskušnjo. =

Tovarna strojev za kmetijstvo in vinarstvo

Ig. HELLER na Dunaji,

(28—5)

II. Praterstrasse Nr. 78.

Slovenski, nemški in laški cenik, ki ima 144 strani in polno podob se pošilja na zahtevanje zastoj in franko.

Pošteni zastopniki se povsod sprejemajo.

Uzorce na vse strani zastoj

Suknjo

za vsako porabo, samo dobro, trpežno, pravo in cenejši kot povsod drugod, pošilja na zasebnike za prihodnjo pomlad in jesen zaloga c. kr. priv. tovarn za suknjo in volnene izdelke

Morica Schwarz-a

v Svitavi (pri Brnu) na Moravskem.

Tisoči ostalih koncev se za res ceno prodajo.

Kdor enkrat poskusi, ostane vedno naročnik. V zalogi so vse vrste suknja za uniforme, društva, zavode, samostane, itd. Poletnje domače suknjo, nevaljano suknje za gozdarje in turiste, na željo tudi nepremočno za vodo. (25—5)

Za gg. krojače najlepše knjige za uzorce.

Zato pravna nemogoča. — Za nepopolnje pošiljave se vrne denar (Heller).

Plateno in sploh blago za prati, najnovije pike blago zavetov-
blake. Pošilja se proti povzetju ali pa se je denar naprej poslati.

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Navedje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Pravi stari slivovec in breskvovec (persico) prodaja upravništvo grajsčine Impolca, pošta Radna na Dolenjskem. Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastoj in franko. (11)

Nosne obročke za bipe prodaja c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani in sicer take z zmetjo po 60 kr. in take z vijakom po 50 kr. s pošto vred. (26)

Za čebelarje, ki imajo panje s premičnimi satniki prodaja Jakob Zumer v Gorjah, pošta Bled, lepe v furnirski žagi narezane lipove remelje. Iz njih more čebelar sam zbiti satnike, po naročilu jih pa gorenji tudi uže narejene pošlje. Cene so prav nizke. (29)

Sluzbo iščem kot sadjar, katere stroke sem popolnoma vešč, ali kot hlapec, ker znam vsa gospodarska opravila, ali kot občinski sluga. Moj naslov pove upravništvo tega lista (37)

Osem jorkširskih mrjascev in eno svinjico, stari po 6 tednov, jako lepi, katerih čistokrvnost je dokazana z rodnim listom, prodaja Alojzij Ferjančič na Slapu pri Vipavi. (39)

Svinjak za 4 prasiče v dobrem stanu se proda v Ljubljani, Poljanska cesta št. 14. (41)

Železno orodje za čebelarje, vsakovrstno in sicer tudi za premakljive satnike, stroje za kaditi čebele, prodaja v najboljši kakovosti in po najnižji ceni Jan. Rakovec, ključar v Begunjah na Gorenjskem. (42)

Jajca za valenje od velikih belih rac po 5 kr., od malih rac po 3 kr., prodaja Jakob Govže, mlinar v Sušjem pri Ribnici. (43)

Plemenega bika sive pasme, starega 1½, do 2 leti želi kupiti Jos. Kraljič v Boljuncu, pošta Boršt pri Trstu. (44)

Par velikih prenovljenih kmečkih komatov, lepo in trpežno narejenih je naprodaj. Ceno in vse drugo pove F. Prašnikar, gostilničar v Kamniku. (45)

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (7-8)

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice v Gradci.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih: **sadnega drevja**, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, spahirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov** in **podlag** za pritlikovce; **jagodnega sadja**; **lepotilnega drevja** in **grmovja**, **drevja** za drevorede itd. (8-8)

Razpošiljatev pravilno imenovanih oepičev vseh vrst sadja.

Cenike je dobiti zastoj in franko.

Važen in prepotreben je za kmetijstvo in obrt

KARBOLINEJ

kot izkušeno sredstvo za mažo in obrambo pred trhlenjem in gnjilobo raznovrstnega lesa, kakor za stavbo, lesene strehe, hodnike, ograje, mostove, poljsko orodje, vozove, hlevno opravo itd. Karbolinej brani les vsled svoje antiseptičske lastnosti pred lesno gobo in pred mrčesi in preperenjem.

Dobi se karbolinej prav in nepokvarjen le v kemijskih tovarnah v Türmitz itd. Dunaj, II. Scherzergasse Nr. 1/2.

Poštni zaboji teži 5 kgr. se pošljejo poštne prosto za 1 gld. 60 kr. (35-2)

Ceniki in prospekti dobe se zastoj.

Dalje priporočamo kot specialitete kreolin, karbolno apno, karbolni razkuzevalni prašek, železni vitrijol v poljubnih množicah kot najboljša sredstva proti nalezljivim boleznim.

Lovske pse

in sicer dva leto stara in dva mlada istrijska braka z resasto dlako, potem več mladih jazbečarjev kupi (45-2)

Franc Rothe v Račjem (Kranichsfeld) na Štajarskem.

Ogrska akcijska družba za zavarovanje proti škodam po toči in za pozavarovanja v Budapešti.

ki je bila zasnovana od c. kr. priv. splošne zavarovalne v Trstu, prevzame zavarovanje proti toči za stalne cene brez poznejšega doplačila.

Vplačanega je 1 milijon goldinarjev av. velj.

Škode se hitro in popolnoma izplačajo.

Zavarovalnino je plačati še le po žetvi t. j. 30. septembra in sicer na menjico.

P. n. članom c. kr. kmetijske družbe kranjske se zniža zavarovalnina za 5% od normalne cene.

Razjasnila dado:

V Ljubljani glavni zastop za Kranjsko, v Gradišču števil. 4. (40-2)

v vseh drugih krajih pa okrajni in lokalni zastopniki.

Najboljša in najcenejša maža za les je

Bartlov izvirni karbolinej,

ki trajno varuje ograje, balkone, drevesne kole, lesene strehe, orodja, lesene stavbe v vodi, lesena tla i. t. d., pred gnjilobo, gobo, preperenjem, trhlenjem, mrčesi i. t. d., da lesu lepo rjavo barvo in trikrat do štirikrat daljšo trpežnost. Vsak navaden delavec more z navadnim čopičem mazati 1 kgr. zadostuje za 5 do 6 štirjaških metrov. Popisi se pošiljajo zastoj. **Kakovost je nepresežena.** 5 kgr. težek zavoj stoji 1 gld. 50 kr., 100 kgr. 16 gld.

Za vničenje lesne gobe po stanovanjih je najboljši

= c. kr. patentovan Antimerulion, = za katerega jamčim 10 let; to sredstvo nima nobenega duha in varuje les pred ognjem. (44-2)

Mihael Barthel & Co.

na Dunaji X., Keplergasse 20. (ustanovljena trgovina od l. 1781.)